

Szerkesztőség, kiadó
hivatal és nyomda:

Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
& Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

U. N. Sz. — — 2-23

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Buzarestben is 5 lej

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—
Egyes szám — — 3.—

1927 augusztus 23 Kedd

Ciuj-Kolozsvár * X évfolyam * 180. szám

5687 Ab 25

Az új népszámlálás

Ismét megbosszulta magát egy olyan kormányintézkedés, mely magasabb állami célok helyett mellékcélok szolgálatát tűzte ki feladatául. A husvétii népszámlálás kudarcáról van szó, melyet Goga Octavian rendelt el, tudvaleg nem azért, hogy Románia lakosságának objektív kulturális, gazdasági és foeklerisztikai képét kapja meg az adatokon keresztül, hanem azzal a szándékkal, hogy lehetőséget nyerjen egy irgalmatlan állampolgársági razzia végrehajtására.

Goga ezt politikai possibilitása örökkévalóságának illuziójától vezéreltetve határozta el: az illuzió azonban hamarosan elfoszlott: a diktatúrával kacérkodó belügyminiszter nagyon is hamar letűnt a politikai élet színteréről. Az adófizető polgárokból kiszajtott milliókon megejtett népszámlálás fuccsba ment; a liberális kormány faktorai belátták, hogy a husvétii népszámlálás adatai hasznavehetetlenek s most új népszámlálást készítenek elő. Természetesen újabb milliók felhasználásával.

Ha nem is tultzott, de talán jogosult optimizmussal hisszük, hogy az új népszámlálás nem a „mellékcélok” jegyében fog lezajlani, hanem azon tudományos, nyugati értelemben vett szempontok szerint, amelyek egyedül tezik indokolttá a népszámlálást.

A tudományos szempontok figyelembevételével kell megállapítani Románia lakosságáról, hogy milyen anyanyelvet beszélnek, milyen gazdasági viszonyok között élnek, milyen tudományos képzettséggel rendelkeznek, mennyi az analfabéta, hányan beszélnek az állam hivatalos nyelvét és végül és mindenekelőtt: milyen nemzetiséghez tartozóknak vallják magukat, természetesen a kényszereszközök alkalmazása nélkül. Ezek és csakis ezek lehetnek egy tudományos és objektív statisztikai adatok elnyerése végett történő népszámlálásnak, melytől pontosan kiviláglik, hogy kulturális, gazdasági és főleg szociális téren mik a kormányok legürgősebb teendői, hol kell gyorsan segíteni, sebeket gyógyítani és elmaradottságokat megszüntetni.

Sehol a világon nem volt rá példa, hogy egy népszámlálás céljából rendőri feladatok elősegítését tették volna meg; hisszük és reméljük, hogy a nyugati világ áramába bekapcsolódott, modern Románia nem fog kivételt képezni e téren. Az állampolgársági razzia végrehajtására, helyesebben az idegenek ellenőrzésére ott van a rendőrség és a sziguranca intézménye, mely specialisan ezzel is foglalkozik s valljuk meg: kitűnően teljesíti feladatát.

Egy kormány azonban, mely a jogi egyenlőség legfőbb öre, mely szankcionálta azokat a klauzulákat, melyek szerint Romániában állampolgársági és polgári jogok tekintetében, fajra és felekezetre való tekintet nélkül mindenki egyenlő: erkölcsi sulya veszélyeztetése nélkül nem inaugurálhat olyan intézkedést, melynek mindenütt a világon objektív statisztikai adatok elnyerése a célja s csupán Goga költői fantáziájában változhatott át azzá, ami volt: üldöző tendenciájú, jogegyenlőtlenséget szankcionáló intézkedés.

A liberális józanság minden bizennyal vigyáznia fog arra, hogy ez a gogai kaland, amelynek a külföldön is ártalmas visszhangja volt, meg ne ismétlődjen és az új népszámlálás végére olyan pontos adat halmaza legyen Románia kulturális, népi és gazdasági strukturájának, melynek alapján üdvös kormányintézkedések megtételére nyílik alkalom.

Az angol munkáspárt magas tőkeadóit és a felsőház eltörlését követeli

Októberben nagy választási kampányt indít a Labour Party

(London, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol közvéleményt valóságos fölkorbácsolta a munkáspártnak egy készülő javaslata, amelynek célja Anglia tőkepénzeseit olyan érzékenyen megadóztatni, hogy ebből az adóból az állam szociális feladatait könnyen teljesíthesse.

A javaslatot a munkáspárt a Blackpoolban októberben megtartandó pártgyűlésen fogja előterjeszteni és pedig abból az alkalomból, hogy a párt vezetősége a következő választásokra új javaslatokkal akarja megindítani a választási propagandát. Ezek között első helyen szerepel az a javaslat, amit a párt az új ülészek elején be akar terjeszteni az alsóház elé és amely követeli, hogy minden olyan font sterling után, amit nem szereztek a kéz, vagy az ész erejével, két silling tőkeadót szolgáltatassanak be a kincstárnak. Ez az általános elv azonban csak azokra az úgynevezett „érdemtelen” jövedelmekre vonatkozik, amelyek évente túlhaladják az ötszáz font sterlinget.

A pártiroda számításai szerint ez az adó egy évben hetvenöt millió font sterlinget tenne ki és ezen a réven egyfelől meg lehetne szüntetni más

olyan adót, ami a nép széles rétegeit nyomja másrészt csökkenteni lehetne az államadóságot és ki lehetne építeni a munkásbiztosítást és mindazt, ami a dolgozók életstandardjának emelését van hivatva intézményesen biztosítani.

A liberális párt lapjai élesen kritizálják ezt a javaslatot, amelyben támadást látnak a vagyon ellen, amelyet az ipar érdekében kell mozgósítani. A munkáspárt végrehajtóbizottsága azonban elhatározta, hogy a választási program első pontjában a javasolt tőkeadót fogja beállítani. A végrehajtóbizottság többi javaslatai a munkanélküliség problémáival foglalkoznak. Az egyik javaslat követeli a munkanélküliség ügyének elintézésére egy állami hivatal fölállítását. A többi javaslatok az iskolaköteles kor meghosszabítását a tizenhatodik életévig. A tehetséges, vagyontalan gyermekek számára meg kell nyitni állami segítséggel az egyetemeket és technikai főiskolák kapuit. Inségesek gyermekeit ingyen-élelmezésben kell részesíteni. Minden iskolahelyiségben legfőbb negyven tanítvány nyerhet oktatást. Végül követeli még a munkáspárt az angol felsőház eltörlését.

Franasovici miniszter kijelentette az Uj Keletnek, hogy szükségesnek tartja az állampolgársági törvény revízióját

Goga akadályozta meg annak idején az állampolgársági listák kiegészítését, nehogy tulsok kisebbségi polgári vegyének fel a lajstromokba

Bucuresti-Bukarest, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet közölte elsőnek azt a nagyjelentőségű és az erdélyiek százezreit sulyosan érintő hírt, mely szerint a belügyminisztérium végre belátta, hogy az állampolgársági ügyek rendezésre szorulnak és ezért hozzákezdett a régi állampolgársági törvény revíziójához.

A lapunkban közölt hír alapján rengeteg sokan fordultak a belügyminisztériumhoz

az évek óta hiába reménykedők. Az állampolgársági okmány hiányában örök bizonytalanságban élők egész serege kereste fel a belügyminisztérium állampolgársági ügyekkel foglalkozó osztályát és ma Franasovici miniszter lapunk bukaresti munkatársa előtt hivatalos nyilatkozatot tett, amelyben mindenben megerősíti néhány nap előtt közölt hírnket az állampolgársági törvény revíziójáról. Franasovici miniszter nagyjelentőségű nyilatkozata a következő:

— Néhány nappal ezelőtt magamhoz kérettem az állampolgársági törvény revíziójára vonatkozó összes aktákat. Ezen akták között van az a törvénytervezet is, amelyet a belügyminisztérium még Cudalbu volt igazságügyminiszter ural együttesen készített el, amely azonban nem került a parlament elé. Az akták most íálam vannak tanulmányozás végett és csak ezután kerülhet sor arra, hogy döntsünk az állampolgársági törvény revíziójáról. Kétségtelen, hogy

szükséges az állampolgársági törvény revíziója,

mert sokan kimaradtak az állampolgársági listából, főleg azok, akik valamilyen oknál fogva nem használták ki a listába való felvételre kiszabott időt. De ugyanakkor arra is gondolni fogunk, hogy mindazok, akik igazolatlanul

megszerezték az állampolgársági okmányukat, az állampolgársági listából töröltessenek. Ami az előbbi csoportot, a listából valamilyen oknál fogva kimaradottakat illeti, ide tartoznak azok is, akik már évek óta külföldön tartózkodnak és talán nem is tudtak arról, hogy nálunk az állampolgársági listákra jelentkezniök kellett volna. Ezeknek is módot fogunk nyújtani arra, hogy jogaikat érvényesítsék.

E miniszteri nyilatkozat mindenben megerősíti néhány nappal ezelőtt közölt hírnket, azonban nagyjelentőségű tényként számít, hogy egy felelős állásban levő miniszter ajkáról hangzott el a régi állampolgársági törvény revíziójának szükségessége. A fenti miniszteri nyilatkozatnak van még egy érdekes részlete, hol Franasovici miniszter elmondta, hogy

az Averescu-kormány alatt már elkészült az állampolgársági törvény revíziós javaslata, azonban ez nem került parlament elé.

Teljesen megbízható forrásból szerzett értesüléseink szerint az Averescu-kormány alatt készült törvényjavaslat előmunkálatai Bucsan miniszter kezdeményezésére indultak meg mindjárt az Averescu-kormány hivatalbábépése után. Bucsan ezzel a törvényjavaslattal akart kedveskedni a kisebbségeknek. Az igazságügyminisztérium és a külügyminisztérium megbízottai együttes üléseken el is készülték a törvényjavaslattal, azonban mielőtt a törvény-előkészítőtanácshoz benyújtották volna, a régi gyakorlat szerint, előbb a minisztertanácsnak kellett volna a revíziós javaslatot approbálnia. A minisztertanács azonban úgy döntött, hogy az előzetes szentesítés előtt

tudni akarja, hogy az új törvény szerint hány kisebbségi állampolgár fog teljes polgárjogot nyerni.

A megejtett számítások aztán váratlan meglepetést hoztak. A belügyminisztériumba érke-

usztus 22

SZET

nyei

5 nappal

K

megesen je-

vidékről is

és levelek

napon belül

ak bérletre,

olt a bérlet-

eghosszabbi-

felében el-

oda. A bér-

, csütörtök,

ek a bérlet

igazgatóság,

A., B. és C.

nán 40—40

ában sokkal

zeire hanem

ber elsején

rendes esti

órai kezdet-

svárott még

gszerepléssel

s egyetlen-

ad folyamán,

kat is a ren-

ál kapják a

keny pénz-

a saját ké-

l az a főle-

ozzájárult a

zdó Magyar

hez.

Erdélyből.

ja szervesen

it a színház-

ekintéssel és

mai társulat-

fog Forgács

alakja. Vég-

om, melyre

ldő drámaisá-

gács Sándor

Debrecenbe.

ki színházai-

zban drámai

obb szerepeit

. Erdélytől

énekesé"-ben

gyobb sikerü

több város-

ttessel és lírai

ttés művészi

z országész-

élyt kapnak,

oske szerepét

álló Heimann

a poétikusan

ok

atók az

g. Ferd. No 8.

selényi- ucca)

zett jelentések szerint egyedül Szatmár és Máramaros környékén több, mint hetvenezer ilyen állampolgársági okmány nélkül élő „idegen“ él. Goga a cuzisták nyomása alatt a parlamentben is beszámolt erről a tényről és akkor bizonyos szankciókat is helyezett kilátásba e „nem kívánatos elem“ ellen. Gogának ez a kijelentése természetesen megfosztotta aktualitásától a kész revíziós javaslatot is, mert hiszen a tervezett hetvenezer és esetleg még sokkal több „nem kívánatos elem“ kezébe adta volna az állampolgársági okmányt. Egy újabb minisztertanács aztán úgy döntött, hogy

megvárják a husvétii népszámlálás eredményét

és ez eredményből pontosan ki fog világítani, hogy hány és milyen nemzetiségű új állampolgárnak nincs állampolgársági okmánya. Az Averescu-kormány bukása vetett véget a terveknek és ma a százezernyi bizonytalan helyzetű állampolgár reménykedve várja, hogy Franasovici miniszter tervezete mihamarabb törvényt válik.

Arisztokraták menedékhelye

Minden mozgalom, amely az emberi egyenlőség megteremtését szándékolta: a származással járó előnyök és előítéletek eltörlését tette meg célkitűzéseit alfajul és omegájul. A francia forradalom ezen előítéletek és előjogok gyökeres kiirtása kedvéért ezerszámra vitte vérpadra az arisztokratákat, akiknek a forradalom győzelme után aligha volt egyéb bűnük, mint az, hogy arisztokratáknak születtek.

A származási előjogok bizonyos vonatkozásban a francia forradalom utáni korszakban elvesztették régi hatalmi jellegüket, bár új formákban és egy új termelési rend lassan kialakult társadalmi hierarchiájának megfelelően, ismét életretámadtak és új egyenlőségi küzdelmeknek lettek kiinduló pontjaivá.

A régi előítéletek lerombolásával — szomorú emberi sorsunk törvényei szerint — egy, hogy úgy mondjuk: *reciprok* előítélet alakult ki, — a dolgozó tömegek előítélete, azokkal az arisztokratákkal szemben, akik felülemelkedve tradícióikon és előítéleteiken, szintén dolgozni akarnak és két kezük, vagy szellemük erő kifejtésével akarják megkeresni kenyereiket.

A világháború utáni forradalmak és határváltozások a szellemi és születési arisztokraták tizereit tették kenyértelessé, szegényebbé és kiszolgáltatottabbá a legutolsó proletárnál s ezenfelül még szerencsétlenebbé is ezeknél, mert — legyünk elfogulatlanok — az uri ellátásból és gondatlanságból sokkal fájdalmasabb nyomorúságba esni, mint a szegénységből a relatív jómódot megszokni.

Ezeknek az arisztokratáknak egy igen tekintélyes része azzal a szándékkal vette a kezébe a vándorbotot, hogy a világ különböző metropolisáiban elszánt munkával és sorsvállalással terem magának új egzisztenciát. És akadt közöttük olyan is, aki megértve a kor szavát és a történelmi fordulatok elementáris kényszerítő erejét, előítélet nélkül helyezkedett el a kapitalista termelési rend anyagi és morális feltételei között. Különösen a szétszórt orosz arisztokráciának tagjai között akadtak sokan olyanok, akik nem ringatták magukat hamis illúziókban, nem számítottak régi és igazságtalan előjogaik restaurációjára, hanem Párisban, Londonban és Amerikában metropolisáiban elmentek soffőröknek, hivatalnokoknak, alkalmazottaknak és bizony fizikai munkásoknak is.

Ezek ma már, ha nem is fényes, de elviselhető emberi egzisztenciát teremtettek maguknak s magtanulták, hogy dogmák és előítéletek nélkül is lehet emberi életet élni.

Ugyanakkor azonban a feltörekvő osztályok új és a régi arisztokráciához hasonló környezetben előítéletek atmoszféráját alakították ki a dolgozni akaró szellemi és származási arisztokraták ellen és mindent megtettek arra, hogy a földönfutó arisztokraták ne jussanak munkához, sőt bizonyos szadista önelégültséggel nézték: hogyan sülyednek le a földönfutó arisztokrácia egyes tagjai a legsötétebb nyomor örvényeibe. Így történhetett meg azután, hogy különösen a földönfutó arisztokrácia öregebb tagjai nyomorultabb sorsba jutottak a világvárosok nap-szamosainál is.

Tanítónők, leány-iskolák figyelmébe!

SIPOS

Az összes kézimunka-cikkeket véglegesen kiárultam, az árakat mélyen leszállítottam. Ajánlatos, hogy vásárlásaitokat már most eszközöljék! 30%-os ármegtakarítás!

CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 8.

Ha nem akarunk az elfogultság bűnése esni, ha a régi előítéletek romjain nem akarunk magunk is egy új és virulens előítéletet favorizálni, úgy csak helyesléssel regisztrálhatjuk Vanutelli bitoros kezdeményezését, aki Romában nemzetközi bizottságot alakított, amely a megélhetésüktől a világháború és az azt követő határeltorlódások folytán megfosztott arisztokraták és magas intellektusú polgáremlékek számára menhelyek alakítását tűzte ki feladatául. Helyeselnünk kell, mert az igazi humanista szellem nemcsak az egyenlő jogok, az egyenlő életfeltételek, hanem a könyörületesség és irgalom demokráciájáért is küzd s nem ismerhet

származási előítéleteket azokkal szemben sem, akik egy jól körülbástyázott és magas standardon mozgó élet emeletéről szédültek le a nyomorúság pincelakásába. A jóság és irgalom nemcsak az erendő és született szegényekkel és nyomorultakkal szemben kötelező, hanem azokkal szemben is, akik egy boldog gyermekkor emlékeivel szívükben ismerték meg az emberi szenvedés kálváriáját. A szenvedés szent és tiszteletet parancsoló, bárkire, vagy bárkire nehezedjék is s minden multbeli bűnt expiál, akár tudatos, akár pedig öntudatlan gonoszságból, tévedésből, vagy elfogultságból eredt legyen az. (s. l.)

Bartha Ábel, a szegedi kormány volt belügyminisztere szítja az albán monarchista mozgalmat

A német és osztrák monarchisták pénzelik az albán mozgalmat

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 22. Az Uj Kelet munkatársától.) Az egész világsajtót bejárta néhány nappal ezelőtt az a hír, hogy Albániában, a forradalmak és puccsoknak ebben az ősi hazájában megint puskaporos a levegő. Albánia, mely csak két évvel ezelőtt vette fel ténylegesen a köztársasági államformát, ma újra királyság hajt lenni. A háború alatt szinte évről-évre forradalmak zavarták a kis játéka-állam esendjét és a kormányváltások alkalmával mindig újabb és újabb emigráns-csoportnak kellett elhagynia az országot. Csakis így érthető, hogy ma sokkal több albán él külföldön, mint odahaza. Az albán emigránsoknak már sok évvel a háború előtt kedvenc letelepedési helye volt Románia. A kedvező éghajlati viszonyok, vagy egyéb okok vezették az albánokat Romániába? Ma nehéz volna ezt felderíteni, az azonban kétségtelen, hogy Romániában, főleg

Bukarestben és a nagyobb kikötővárosokban igen sok albán él

és Albániának egyik legfontosabb külföldi képviselője mindig is Bukarestben volt.

Az albán monarchista mozgalom hírére az ittélő menekülők egy csoportja, akiknek ugylátszik monarchista érzelmük miatt kellett elhagyniok sziklás hazájukat, felkeresték az albán követséget, hogy megbízható híreket kapjanak hazáról. Bukaresti munkatársunknak, aki szintén megbízható híreket járt fenn a követéségen, alkalma volt megismerkedni néhány albán monarchistával, akik a mai albán helyzetet a következőkben vázolták:

A világháború kitörése előtt hosszas nemzetközi tárgyalás elozte meg Albánia királysággá való proklamálást. A volt monarchia, Olaszország és Németország külügyminiszterei sokáig tanácskoztak, amíg végre sikerült megegyezniük Wied herceg személyében. Wied herceg, aki mérhetetlen vagyon ura, alig egy esztendeig ült az albán trónon és már jött a világháború, amely nemcsak Wied herceget, de az önálló Albániát is elsodorta. A háború után csak lassan alakult ki Albánia helyzete és amikor Ahmed Zogu Albániát köztársasággá kiáltotta ki 1925-ben, seki sen akadt Albániában, aki figyelmeztette volna, hogy

Albániának még egy le nem mondott és teljesjogu királya van Wied herceg személyében.

Két esztendő telt el azóta és e két esztendő alatt sikerült meggyőzni a külföldön élő albánokat arról, hogy az önálló Albánia egyik főfeltétele a királyság. A monarchista mozgalom

külföldi propagandáját Wied herceg érdekében ketten folytatták, az egyik a volt miniszterelnök Fan Noll volt, a másik egy magyar származású politikus: Bartha Ábel, aki még a háború alatt ismeretséget kötött a német hadseregben szolgáló Wied herceggel és a háború után mindjárt megindította az albán propagandát, amelynek csak most kezdenek mutatkozni a hatásai. Bartha Ábel lett volna hivatva arra is, hogy a romániai albánok között elhíntse a monarchizmus csiráját, azonban Romániából el kellett távoznia, mert volt magyar honfitársai szegedi belügyminiszter korából való differenciák miatt feljelentették, mire kiutasították Romániából. Bartha Ábel ekkor német monarchista körökkel folytatott tárgyalásokat és ugyancsak

ő szerezte meg az olaszok hozzájárulását is a monarchista tervhez.

Fan Noll ugyanazon idő alatt az osztrák monarchisták erkölcsi és anyagi támogatását hozta magával. Szó van ugyan arról, hogy az olasz körök megnyugtására nem maga Wied herceg, hanem annak fia kerülne trónra, mert Wied herceg háborús magatartását még Bartha Ábelnek sem sikerült Olaszországban ellensúlyoznia, ez azonban semmit sem von le a monarchista albánok lelkesedéséből.

Ezt mondják az albán monarchisták, de ebből is kétségkívül érdekes képet kapunk, nem annyira az albán viszonyokra, mint arra a zeniális magyar politikai kalandorra, aki a háború előtt néhány évvel még Kolozsváron biztosítási ügynök volt, a magyar ellenforradalmi kormány alatt Szegeden belügyminiszter lett és ma mint az albán királyság megalapítója szerepel.

Társaságba

is alig járhat az olyan ember, ki kellemetlen és csunya kez, hónalj, vagy bűzös lábizzadásban szenved. A Sudor nevű szer néhány nap alatt mindent megszüntet. 1 üveg ára 30 lej. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj.

Róth

cipésnél Szép-u. 2. sz. alatt készítnék a legújabb divatu cipő-különlégeségeket

Uj népszámlálás mert a

(Bucuresti-Bukarest) Kelet tudósítójától husvétii népszámlálás ország lakosságára csapás. Senki sem ok a lázas sietség kormány belügyminiszteréig akarta vitetni Goga Octavian gyujtóhangú beszédét, hogy a „nem kívánatos elem“ kezébe adta volna az állampolgársági okmányt. Előreláthatóan a népszámlálás a körültekintő bosszúni magatartás a népszámlálás nem ismeretes nap után érkezett ügyminisztertervezet.

nyészet népszámlálás a körültekintő bosszúni magatartás a népszámlálás nem ismeretes nap után érkezett ügyminisztertervezet.

Dr. Kl

Előreláthatóan a marosszigeten nyelviselőknek jelenlétének és a szerkesztőség követele, majd a lejton, amelyre ráállani és még sok sokra fogja ragadni, mint dr. Kl. Kl. politika súlyosan veszített Don Quijotás súlyos erkölcsöszavát. Most azonkolozsvári felhívásves kampányt kezd rosszindulatúan főkik miatt, dr. Kl. az időt, hogy kilézetváltásból és a hadjáratát a népi politikai szervezet Szövetség ellen, a rég ő volt a le katonája.

Az Uj Kelet a zéroikkben foglalkoztat eszetes pozsonyi g mere-akció ellen a szlovák nemzetiségű lentkezését,

mint az asszini iskolapéld

A „Natiunea“ ezt sebb módon kért meg az Uj Keletre azért támadta, me Rothermere fordí magunkat az alól, válaszoljunk, mert let egész politikai Rothermere-akció nemrégén kifejtén módon álláspont 28-iki számában a vézéroikket írtunk

az angol lord bázott, káros

mert eltekintve a konstellációk közül ilyen törekvés, mas, hogy az u megindult politikai niát ismét felborít egy új háború

Ezt a cikkünk ugyancsak kormány elégtétellel idézte A „Natiunea“ hogy körülhordozza ebben a nemes m

Uj népszámlálást készül elrendelni a kormány, mert a husvétii népszámlálás kudarcot vallott

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ki ne emlékezne még a husvétii népszámlálásra? Ugy csapott le az ország lakosságára, mint derült égből a villámcsapás. Senki sem tudta pontosan, hogy mi az oka a lázas sietségnek, amellyel az Averescu-kormány belügyminisztere a népszámlálási akciót véghez akarta vinni, csak következtetni lehetett Goga Octaviannek a parlamentben tartott gyűjtőhangy beszédéből, amelyben kijelentette, hogy a „nem kívánatos elemeket“ rövidesen eltávolítja az országból és ennek első lépéseként a népszámlálást jelentette be.

Előrelátható volt azonban, hogy ez hevenyészett népszámlálás nem vezethet eredményre és a körültekintő alaposág hiánya meg fogja bosszantani magát. Tény az, hogy ma, öt hónappal a népszámlálás megejtése után, még mindig nem ismeretes annak eredménye, ellenben napról napra érkeznek még ma is jelentések a belügyminiszterhez, amelyben a közigazgatási hatóságok arról számolnak be, hogy a népszámlálási akció kudarcot vallott. Mint a „Cuvantul“ írja, nem sikerült a nemkívánatosak pontos számát megállapítani. Az elért eredmények távolról sem fedik a tényleges helyzetet. A feltételek és a mód, ahogyan a népszámlálást végrehajtották, gyengék voltak és elégtelenek.

Mint hogy azonban az ország népmozgalmi helyzetének ismerete szükséges a lapjelentés szerinti, ezért Duca belügyminiszter a legközelebbi minisztertanácson javasolni fogja a népszámlálás megismétlését, mindenestre más alapon, mint ahogyan azt az Averescu-kormány alatt véghezvitték. Hogy a népszámlálási akció ezúttal sikerüljön, a belügyminiszter bizottságot nevezett ki a külföldi, elsősorban a nyugati államok népszámlálási módszerének tanulmányozására. Az Averescu-kormány pedig 20 millió lejt hiába költött el az adófizetők verejtékes filléréiből.

Dr. Klein Miksa ismét denunciació

Ki vitte a romániai zsidóság sérelmeit a külföld elé?

Előrelátható volt. Azok után, hogy Máramarosigeten nyílt gyűlésen a hatóságok képviselőinek jelenlétében az Uj Kelet betiltását és a szerkesztőségnek hadbírósg elé állítását követelte, majdnem biztosra vettük, hogy a lépés, amelyre rálépett, nem fog tudni megállni és még súlyosabb politikai immoralitásokra fogja ragadtatni magát. Ki másról lehetne szó, mint dr. Klein Miksáról, az erdélyi zsidó politika súlyosan megtevélyedett és egyensúlyát veszített Don Quijottejáról. A máramarosi választás súlyos erkölcsi kudarcra óta nem hallatta szavát. Most azonban, hogy a liberális párt kolozsvári felhivatalos lapja, a „Natiunea“ heves kampányt kezdett az Uj Kelet ellen egy rosszindulatúan félremagyarázó, Rothermere-cikk miatt, dr. Klein ismét elérkezettnek látta az időt, hogy kilépjen nagyon is indokolt rezerváltságából és tovább folytassa denunciació hadjáratát a népi alapon álló erdélyi zsidóság politikai szervezete, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség ellen, amelynek még nem is olyan rég ő volt a leglelkesebb és leghangosabb katonája.

Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában vezércikkben foglalkozott a szlovák zsidók emlékezetes pozsonyi gyűlésével, amelyen a Rothermere-akció ellen foglaltak állást. Cikkünkben a szlovák nemzetiségű zsidók fórumon való jelentkezését,

mint az asszimiláció egyik klasszikus iskolapéldáját aposztrofáltuk.

A „Natiunea“ ezt a cikkünket a legönkenyesebb módon félremagyarázta és azzal vádolta meg az Uj Keletet, hogy a szlovák zsidókat azért támadta, mert ezek szembehelyezkedtek Rothermere lord akciójával. Felmentve érezzük magunkat az alól, hogy e nyilvánvaló rágalmakra válaszoljunk, mert nyílt válasz erre az Uj Kelet egész politikai multja és iránya. Epen a Rothermere-akció kapcsán volt alkalmunk nemrég kifejtteni minden félreértést kizáró módon álláspontunkat. Az Uj Kelet július 28-iki számában „A Rothermere-akció“ címmel vezércikket írtunk, amelyben leszögeztük, hogy

az angol lord akcióját egészen elhibázták, káros és időszerűtlen doigolnak tartjuk,

mert eltekintve attól, hogy mai politikai konstellációk között teljesen alátámasztatlan minden ilyen törekvés, maga az akció csak arra alkalmas, hogy az utódállamok között már-már megindult politikai békét és társadalmi harmóniát ismét felborítsa és

egy új háboru veszedelmét idézze fel Európa egére.

Ezt a cikkünket a bukaresti sajtó, élén az Uj Keletnek kormánypárti „Universallal“, nagy elégtétellel idézte és méltatta.

A „Natiunea“ ennek ellenére is jónak látja, hogy körülhordozza ellenünk a véres kardot és ebben a nemes munkában hűséges szövetségesre

szükségünk van. Az Uj Keletnek azonban az ország népmozgalmi helyzetének ismerete szükséges a lapjelentés szerinti, ezért Duca belügyminiszter a legközelebbi minisztertanácson javasolni fogja a népszámlálás megismétlését, mindenestre más alapon, mint ahogyan azt az Averescu-kormány alatt véghezvitték. Hogy a népszámlálási akció ezúttal sikerüljön, a belügyminiszter bizottságot nevezett ki a külföldi, elsősorban a nyugati államok népszámlálási módszerének tanulmányozására. Az Averescu-kormány pedig 20 millió lejt hiába költött el az adófizetők verejtékes filléréiből.

talált dr. Klein Miksában. A „Natiunea“ mai száma interjú közöl dr. Klein Miksától. Az erről szóló cikk többek között így hangzik:

Az irredentia Uj Kelet

„Az Uj Kelet felháborító magatartása, amely románelenességben még a magyar irredenta lapok megszokott hangját is felülmúlja, ismét szőnyegre hozta az erdélyi zsidóság politikai problémáját.

Az általánosítás — ezt nagyon jól tudjuk — káros és igazságtalan. Epen ezért eddig sem tévesztettük össze és nem tévesztjük össze az Uj Kelet Budapestről fűtött gyűlöletét azoknak a zsidóknak az érzelmeivel, akik jó állampolgároknak bizonyultak. Az Uj Kelet azoknak a zsidóknak az orgánuma, akik, hogy elkendőzzék a magyar nemzettel fentartott politikai összeköttetéseiket, a magyar cionizmus csalioka leple mögé rejtőznek.

Annak bizonyítására, hogy az „önindatos“ (!) erdélyi zsidóság nem osztja az Uj Kelet-féle zavarosban halászok véleményét, alább közöljük dr. Klein Miksa kolozsvári ügyvéd nyilatkozatát, aki, mint ismeretes, mindig a románokhoz való közeledés mellett harcolt és egyike az UER vezetőinek, akik ellen oly elkeseredett küzdelmet visznek a magyar aspirációkat nyíltan, vagy titokban támogató erdélyi zsidók.

Dr. Klein Miksa nyilatkozik

Arra a kérdésünkre, hogy milyen magatartást tanusít a zsidóság a genfi kisebbségi kongresszussal szemben, dr. Klein Miksa a következőket válaszolta:

— Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség (tehát az Uj Kelet köré csoportosuló cionisták) dr. Nöbel Sándor temesvári ügyvédet küldötték ki, míg a bukovinai cionisták dr. Mayer Ebner.

— Az UER, mely arra van hivatva, hogy nemcsak a régi királyság, de a csatolt területek zsidóságát is képviselje, ezzel szemben azon a véleményen van, hogy a zsidó problémákat, itt az országban kell megoldani az uralkodó nemzet illetékes fórumai segítségével. Semmi szükségünk nincs semmilyen idegen fórum beavatkozására és kategorikusan visszautasítunk minden kívülről jövő beavatkozást. Az az óhajunk, hogy megvalósítsuk az alkotmányban lefektetett jogegyenlőséget. Ebből a célból azonban az UER nem küldi külföldre képviselőit, mert hiszen azok a román parlamentben foglalnak helyet. Az ő tevékenységük révén, a kormány jóakarata segítségével és a román nép türelmes felfogásában bizva, reméljük és akarjuk megoldani az összes bennünket érdeklő problémákat.

Dr. Klein ezután kijelentette, hogy Diesengoff volt telavivi polgármesterek a népszövetségi ligák kongresszusán a romániai zsidók ügyében elhangzott felszólalását illetéktelen beavatkozásnak minősíti, mert erre neki senki megbízást nem adott. Ami a Rothermere-akció

illetti, az UER eddig nem foglalkozott ezzel a kérelemmel, de kétségtelen, hogy a romániai zsidóság a legélesebben foglal állást ezen törekvés ellen.

Nyílt denunciació

Dr. Klein Miksa fenti nyilatkozata, eltekintve attól az émelyítő modortól, amelyben tartva van, nyílt denunciaciót jelent az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség ellen. A tendencia is egészen nyilvánvaló: Dr. Klein Miksa nyilatkozatával a román közvéleményben azt a hitet akarja kelteni, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség az, amely a romániai zsidó sérelmeket a külföld elé viszi, viszont az UER lejárási szervezet, amely küzd az ilyen tendenciák ellen. Dr. Klein nyilatkozatával kapcsolatban kérdést intéztünk az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetőségéhez, ahonnan a következő felvilágosításokat kaptuk:

Ki ment a Népszövetséghez

— A romániai zsidóság nem képviselteti magát hivatalosan a genfi kisebbségi kongresszuson. Ha egyes zsidó vezetők rész vesznek a kongresszuson, úgy kétségtelenül a kongresszus vezetőségétől kaptak erre közvetlenül meghívást. Rendkívül különösek, sőt erkölcsileg megdöbbentőnek tartjuk, hogy épen dr. Klein Miksa próbálja megvádolni a Zsidó Nemzeti Szövetséget a külföldi intervencióval, holott ennek épen a megfordítottja az igaz. Az alábbi néhány tény beszédes cáfolata dr. Klein Miksa minősíthetetlen rágalmainak.

1. Dr. Klein Miksa 1925-ben, mint a zsidó középiskolai ügyek vezetője, nyilatkozatot tett közlé a kolozsvári magyar lapokban, hogy

a zsidó középiskolák ügyének igazságtalan kezelése miatt a Népszövetséghez fog fordulni jogorvoslattért.

Mint hogy abban az időben dr. Klein Miksa a Szövetség vezetőségének tagja volt, a Szövetség szükségesnek tartotta hivatalos nyilatkozatban leszögezni, hogy dr. Klein Miksának nem volt felhatalmazása ilyen nyilatkozat megtételére, annál kevésbé, mert a Szövetség vezetősége a zsidó iskola-ügyet nem óhajtja külföldi fórum elé vinni, hanem a belföldi hatóságoknál való tárgyalásokkal kívánja elintézni. Dr. Klein Miksa a Szövetségnek ezt a nyilatkozatát az ő dezaudálásának tekintette és ennek hatása alatt jelentette be írásban a Szövetségből való kilépését. A helyzet tehát az, hogy

dr. Klein Miksa végeredményben azért lépett ki a Szövetségből, mert ez a szervezet nem volt hajlandó a zsidóság sérelmeit a külföldi fórumok előtt felpanaszolni.

2. Az 1925. évi marosvásárhelyi cionista konferencián dr. Klein Miksa támadta a Szövetség vezetőségét azért, mert nem képviseltette magát a genfi kisebbségi konferencián és a zsidóság sérelmeit ott nem szellőztette.

3. Minden alkalommal dr. Klein Miksa volt az, aki ellentétben a Szövetség vezetőségének álláspontjával, követelte, hogy a zsidóság sérelmeit a Népszövetség elé vigyék. Ezzel szemben

a Szövetség vezetősége és konferenciái több ízben hivatalosan leszögezték, hogy a zsidóság sérelmeinek orvoslását csakis a belföldi alkotmányos fórumoktól várja és semmiféle külföldi akcióhoz hozzá nem járul.

Eddig szól a Szövetség vezetőségétől kapott információink, amelyet még megtoldhatnánk saját adatainkkal is. Ezek az adatok és dokumentumok frappáns módon bizonyítják, hogy ki volt tulajdonképen az, aki az erélyes külföldi intervenciót, mint a romániai zsidó kérdés egyetlen megoldási módját, állandóan sürgette és forszírozta, sőt ebben az irányban alig néhány hónappal ezelőtt minden felhatalmazás nélkül konkrét lépéseket is tett. Egyelőre azonban elegendőnek tartjuk a fentebb elmondottakat, mert azt hisszük, hogy ezek is kellő fényt vetnek dr. Klein Miksa politikai moráljára és denunciació nyilatkozatát kellő értékükre szállítjuk le úgy a zsidó, mint a nemzsidó közönség előtt.

Hirdessen az Uj Keletben

Nehézségekbe ütközik a szeszszindikátus gyakorlati kiépítése

A kerületi raktárak költséges kezelését és felállítását a nagykereskedőknek akarják átadni garancia ellenében

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most érkeztek vissza az erdélyi szeszgyárak delegátusai, akik résztvettek a kényszerindikátus alakuló gyűlésén. Munkatársunknak alkalma volt a szindikátus igazgatóságának egyik tagjával beszélgetni, aki az új alakulatról a következőket mondotta:

— A szindikátus megalakult ugyan, de annak gyakorlati kiépítése jelenleg lelküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Az egyes csoportok között ugyanis olyan érdekellentétek vannak, amelyeket aligha lesz lehetséges áthidalni. Tudvalevő ugyanis, hogy az alapítási tervezet értelmében a szindikátus tagjai ugyanazzal a kvantummal részesednének a jövő évi szeszkontingensből, amelyet az 1925—26. évi kampányban termeltek. Ezt sokan sérelmesnek tartják, mert ilyenformán

egész kisüzemi gyárak, amelyek tavaly véletlenül túlprodukciónak érték el, most jelentőségükkel arányban nem álló százalékkal részesednek majd az italgártás céljaira szolgáló szeszkontingensből.

— A szindikátus igazgatósága augusztus 30-ikán fogja tartani első ülését, amelyben felhívást intéz a szindikátus tagjaihoz, hogy kezdjék meg a részvényaláírást. A statutumok értelmében minden szindikátusi tag annyi részvényt köteles jegyezni, ahány hektoliter szeszt termelt az elmúlt kampányban. Az eredetileg 150 millióra kontemplált alaptőkéből egyelőre csak 50 millió kerül kibocsátásra 250 lej névértékű részvények formájában és minden gyár köteles az általa jegyzett részvények névértékének egyharmadát azonnali befizetési, valószínűleg a Banca Romaneasca és az Albina útján. Csak hogy a részvények lejegyzése egyúttal a kifogásolt százalékszerű kontingens elismerését is jelentené és így

megtörténhet, hogy egyes tagok meg fogják tagadni a részvényjegyzést,

vagy pedig csak jogfentartással fognak annyi darab részvényt lejegyezni, ahány hektó szeszt tavaly termeltek.

— Általában elhibázott dolognak tartom és sehol a világon arra nem is volt példa, hogy szindikátus részvénytársaság is legyen egyúttal. A szindikátus, amelyen keresztül és amelynek diszpoíciójára fog a jövőben minden szeszfeldadás történni, lehet kényszeralakulat, de ilyen alapon részvénytársaság nem működhet.

A helyes megoldás az lett volna, ha a szindikátus, amelybe minden szeszgyár egyéneként lép be, külön részvénytársaságot alakít a szesz értékesítésére.

Már az a megkötés is példa nélküli, hogy a szindikátus részvényeit csak a gyárral együtt lehet eladni és hogy elzálogosítani nem lehet, ami ellenkezik a részvény jogi fogalmával és súlyos megkötöttséget jelenthet egy esetleges átmeneti válságba jutott üzem részére.

— Igen súlyos probléma a kerületi raktár felállítása, amelyekhez a központi eladási iroda diszpoíciója szerint a gyárak a szeszt dirigálni kötelesek. Az italgártáshoz szükséges szeszt a törvény szerint csak higitott állapotban lesz szabad forgalomba hozni. Kiszámítottuk, hogy

csak az erre szükséges víznek a szállítása évente 50 millióba kerülne.

Azonkívül egész sereg költséges investálással

jár a raktárak létesítése, úgy, hogy a szindikátus a raktárak berendezését és kezelését megfelelő garancia mellett, a nagykereskedőknek fogja átadni. Igen súlyos terheket fog róni a szindikátusra az is, hogy

saját detektívgárdája lesz, amely a „fekete-szesszel“ történő üzelmek ellen fog működni.

Mert ettől függ a szindikátus életképessége. Hiába van meghatározva, hogy a gyárak megnyitnak lehetnek, ha a szindikátus a termelt szeszt nem tudja értékesíteni az adózatlanul piacra került olcsóbb „fekete-szesszel“.

A pozsonyi szlovákok Szent István napján hatalmas tüntetést rendeztek a Rothermere-akció ellen

Pozsony, aug. 22. Tegnapelőtt, szombaton, a magyar Szent István napján a szlovák nemzeti tanács Pozsonyba nagy népgyűlést hívott egybe, hogy a népgyűlés keretében tüntessen a Rothermere-akció ellen. A tüntetés ideje alatt a pozsonyi városháza teljes zászlódszövegben állott. A népgyűlésen csupán a tót néppárt nem képviseltette magát, arra való hivatkozással, hogy politikai szempontból nem vesz részt olyan gyűlésen, amelyen a szocialista pártok is képviselve vannak. A népgyűlés vezérszónoka: Ivánka Milán demokrata-párti képviselő éles szavakkal kelt ki Rothermere akciója és a

— Végeredményben ennyi nehézség mellett igazán nem lehet nagy reményekkel tekinteni a szindikátus működése elé. Az augusztus 30-iki igazgatósági ülésre igen súlyos feladat vár és ha ezeket nem tudja megoldani, a kormány lesz kénytelen ezt az elhibázott szervezeti alakulatot egészséges alapokra fektetni.

békeszerződés revíziójának gondolata ellen. A gyűlésen nagyszámú állami tisztviselő és szocialista jelent meg. A beszéd elhangzása után a tömeg egyrésze az utcákon végigvonulva tüntetett a magyarok ellen. A tüntetők egy csoportja a magyarok konzulátusa elé vonult, hol a Szent István-napi ünnep miatt a magyar lobogó ki volt tűzve. A tömeg hangosan tüntetett, majd a „Hiradó“ szerkesztősége elé vonult, hol a rendőrség szétszórtta. A magyar lakosságot a cseh állami tisztviselők tüntetése kinosan érintette.

Fuller kormányzó ismét el fogja halasztani Sacco és Vanzetti kivégzését?

Száz anarchista indult Newyorkból Bostonba. Harctér a bostoni fogház körül. Borah szenátor vállalkozott arra, hogy perújítást eszközöl ki Sacco és Vanzetti számára

(Boston, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pattanásig feszült izgalomban várja az egész világ Sacco és Vanzetti kivégzését, illetve a kivégzés ismételt elhalasztását. Az amerikai hatóságok és hivatalos világa az egész világ közvéleménye előtt elvesztett minden szimpátiát, különösen Coolidge és Fuller személye az, mely felé a gyűlölet szinte eleméntárisan árad.

Bár minden jel arra vall, hogy Sacco és Vanzetti kivégzése ma hajnalban meg fog történni, mégis egyes távirati jelentések reményt csillogtatnak meg az irányban, hogy utolsó pillanatban újra elhalasztják a kivégzést.

Sacco és Vanzetti ügyvédjei tegnap háromszor kísérelték meg, hogy a szövetségi törvényszék elrendelje a perújítást a két olasz munkás ügyében, azonban ezek a kíséreltek mind meg hiúsultak.

A hangulat Bostonban véresen izzó. Ma reggel a kormányzósági épület előtt kilenc embert gyanús viselkedése miatt letartóztattak.

Minden jel szerint súlyos természeti merényletek várhatók, mert a rendőrség arról értesült, hogy több mint száz anarkista utban van Newyorkból Boston felé.

A hatóságok szigorú rendszabályokat léptettek életbe és a bostoni fogház körül megsokszorozták az őrséget. A város valamennyi magaslati pontján gépfegyvereket, fényszórókat helyeztek el.

John Fuller kormányzó, bár kifelé a retten-

hetetlen hős pózban tetszeleg, belül remeg és fél. Erre vall a „Daily Telegraph“-nak az az értesítése, mely minden bizonnyal jó forrásból származik,

hogy Fuller kormányzó a kivégzést ismét el fogja halasztani.

Washington, augusztus 22. A brandesi szövetségi törvényszék bírja a Sacco és Vanzetti kivégzésének elhalasztására beadott indítványt azzal a megokolással utasította el, hogy az ügyben személyes érdekek játszanak közre.

A tüntetések ismét kitűntek. Bostonban tegnap több ezer emberből álló tömeg tüntetett Sacco és Vanzetti mellett. A rendőrség a tüntetőket szétszórtta.

A római olasz legió tegnap táviratot intézett Coolidgehoz, kérve, hogy az elnök megmentse Sacco és Vanzetti életét.

London, augusztus 22. Az angol munkásszervezetek táviratilag folyamodtak Fuller kormányzóhoz Sacco és Vanzetti kivégzésének elhalasztása érdekében és a perújítás folyamatba vételért. A táviratot a „Trade Union“ nevében Hicks, a munkáspárt nevében Henderson írta alá.

Londonba az Exchange Telegraphhoz érkezett híradás szerint Borah szenátor Sacco és Vanzetti védőinek kérésére hajlandónak nyilatkozott vállalkozni arra, hogy Sacco és Vanzetti ügyében mindent elkövet, hogy perújítást eszközöljön ki, ha a védelem meggyőzi az elítéltek ártatlanságáról. Borahot repülőgépen hozták nyugatról keletre, de először arra akarják rávenni, hogy Fullert táviratilag kérje meg a kivégzés elhalasztására.

— Seipel köszönete Schober rendőrtanácsosnak. Bécsből jelentik: Az osztrák minisztertanács határozat értelmében Seipel leiratot intézett Schober rendőrfőnökhöz, melyben kifejezésre juttatta elismerését afelől, hogy Schobernek sikerült ritka körültekintéssel és erővel a rendőrség példás vezetésével Bécsöt és Ausztriát megmenteni a katasztrófától.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — Fiókjai: Dés, Diószentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. Saját tőkét 77 millió lej. — Affiliált intézetei: Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett ügyszámla. Aruaktárát a vasút mellett.

As Uj Kelet
Gósa
gyakorlati
valósa sze
As Uj Kelet
meg

— Me
a király
belügymin
alappán me
a határszé

— A r
ötszázalék
vasipari m
vasipari szb
a tárgyalás
az az elh
szoritják rá
kezdtek az
egyelőre ra
előrelátható
van rá, hog
szünik.

— Lov
jön a szomo
politikának
gondolat zás
igaz bajnok
az örökéval
embere, amé
katasztrófát,
ügyét éri a
sal. Politikai
jutalma azo

„Magyarorszá
egy új orien
a Károlyi-ko
ték ki és ez
ban is megte
elől Bécsbe

„Jövő“ című
osztrák föld
kilengéseit.
Magyarország
nagyobb nél
fővárosban.
szelött viss
Baranyamegy
viszonyok ké
tartózkodott
kezeltek. Teg
fajásról para
ekkor Lovász
hörögni kezd
tást akart re
meghalt. Te
egyesülete ge

— Négy
lőtte magá
lentik: Teg
ben szolgál
meghalt M
Hátrahagyot
öngyilkos, z
millió lejt,
donát képez
állapította,
az állítólag
ezelőtt, mid
molnia a di
mint sikkes
nülnek tartj
vagy clajtet

A FA

SPORT

Külföldi sportesemények

A Kinizsi Szombathelyen és Szegeden.
Kinizsi—Sabaria 2:2. Bástya—Kinizsi 6:0 (2:0)

Szombaton a szombathelyi Sabariával mérkőzött a Kinizsi. Bár a román bajnokcsapat az utazástól fáradtan állt ki, egyenlő ellenfele volt a Slaviat verő Sabariának. Semmler és Teieky, illetve Holzbauer és Stoffián voltak a góllövők. Vasárnap az előző mérkőzéstől kimerülten nem tudott ellenállni a szenzációs formában lévő szegedi Bástyának, amely 6:0 (2:0) arányban katasztrófális vereséget mért a Kinizsire. Wahl (3) és Hess (3) voltak a góllövők.

A Hakoah a Hungariától is kikapott.
Szombaton délután került eldöntésre a Hakoah—Hungaria mérkőzés, amely — mint az előrelátható volt — a magyar exbajnok győzelmével végződött. A Hakoah hétről-hétre változó csappal áll ki, hol egyik, hol másik Amerika-vándort szerepelteti, ami megbontotta a csapat egységét. A Fót együttes a következő összeállításban szerepelt: Hakoah: Fábian, Scheuer, Gold, Stross, Hess, Barbak, Swartz, Hänsler, Schönfeld, Wortmann, Fischer. Hungaria: Biri, Mandl, Oláh, Rebró, Kvasz, Kléber, Haar, Skvarek, Opata, Hizer, Jenny. Itt említjük meg, hogy Rosenfeld Ferenc, a kolozsvári Haggibbor fiatal, talentumos kapusa Bécsben tartózkodik és szorgalmasan részt vesz a Hakoah tréningjein. Több, mint valószínű, hogy a Hakoah lezáródteti Rosenfeldet, aki a távozó Fábian helyett fogja védeni a bécsi zsidó csapat kapuját. Ugyancsak a Hakoah színeiben fog elhelyezkedésre találni Klein József, a Haggibbor kiváló tehetségű halfjátékosa is.

Ma fejeződik be a KAC nemzetközi tenniszversenye

Kehrling győzött a férfi egyesben, de kikapott a párosban

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szombat délután kezdődött és a következő napban a késő esti órákba húzódtott be a KAC nemzetközi atlétikai versenye, amelynek egy külső sikere, mint sportbeli értéke páratlanul áll eddig a kolozsvári tenniszsport történetében. A rendező egyesület minden dícséret és elismerés illeti meg a versenyzőt, amely nívós, izgalmas, érdekfeszítő küzdelmekben bővelkedett és felejthetetlen sportélményt szerezett a nézők hatalmas tömegeinek. A vasárnap délutáni meccsek központjában természetesen a magyar bajnok Kehrling és dr. Lappu döntőküzdelme állott. A mérkőzést a nagyobb versenyintin és játéktudás Kehrling javára döntötte el, bár dr. Lappu elsőrangú játékot produkált és az utolsó szettben ideig-óráig kétségbe tudta tenni a magyar bajnok küzdelmét. A Kehrling—Lappu párvadalt mintegy 1000 főnyi közönség kísérte szinte lélekzavart okozó figyelemmel és a szemkaprázó akciók, egy-egy sikerült mesterfogás után elementáris erővel zuhant fel az elismerő tapsvihar.

A Haggibbor versenyzői közül Grünfeld játékaról kell elsősorban megemlékeznünk, aki a rutinos Oláh Aladárral (MAC) szemben komoly ellenállást fejtett ki és hatalmas fejlődésről tett tanúságot. Kolozsvár női bajnoka, Devecseri Anci, aki alig most épült fel hosszú betegségéből, nem állt ki fitten a versenyre és megfelelő kondíció híján megadásra kényszerült a szépen és szellemesen játszó Farkas Olgával szemben. Megjegyzéseméltó még, hogy a női klasszis igen kevés reprezentánsal van képviselve a versenyen és ezeknek tudása még viszonylagosan sem ér fel a férfiakéhoz. Ez az egyetlen hiányossága a versenynek, mert báró Benz és a nagyváradi Arató Klári, a legjobbak — alig emelkednek felül a versenyképes átlagon. A verseny fontosabb eredményeit alább adjuk:

Női egyes II. oszt. Arató Klári NAC—Aszlán B. KAC 6:2, 6:3, Rosinné (U)—Farkas E. Szászregén 6:3, 6:1, Jakabos Margit TSC—Giurgiutné

3:6, 6:4, 6:1.

I. oszt. vegyes páros. Kis Magda—Réthy MSE—R. Roman—Arató Klári 6:4, 4:6, 6:4, Kehrling—Oláhné—Bolintineanu—Giurgiutné 6:0, 6:1. Marossy dr. BBTE—Folbertné Lugos—Dörner—Fülöppné Hellas—dr. Marossy—Folbertné Lugos 6:4, 7:5.

Férfi egyes ifj. Réthy MSE—gróf Kendeffy KAC 6:2, 7:5.

Férfi egyes. (Hölgyek dija.) Kehrling—Straub E. KAC 6:3, 6:0, Oláh MAC—Grünfeld Haggibbor 6:3, 8:6.

Férfi egyes bajnoki. Kehrling—Dörner 6:1, 6:3, 6:2 (elődöntő), dr. Lappu—Marossy dr. 6:3, 6:1, R. Roman TCR—Oláh MAC 6:0, 6:3, Lappu dr.—R. Roman 6:1, 9:7, 6:1 (elődöntő). Kehrling—Lappu 6:1, 6:3, 4:6, 7:5.

Női egyes ifj. Arató Klári NAC—Ince R. KAC 6:0, 6:1, Farkas O. TC—Devecseri Haggibbor 7:5, 6:3.

Hétfőn este 8 óráig a következő versenyszámok nyertek befejezést: Férfi egyes Kolozsvár bajnokságáért: 1. Kehrling, Budapest. 2. Lappu Hellas. 3. Dörner Hellas és Roman, Bukarest. Férfi egyes II. oszt.: 1. Winternitz KAC. 2. Straub KAC. Döntő: 6:4, 8:6. A hölgyek díjáért ma délelőtt küzdenek a döntőbe került Kehrling és Lappu. Ugyancsak ma kerül még eldöntésre a vegyes-páros a Kehrling—Oláhné és a Dörner—Fülöppné párok között. Férfi páros első oszt.: 1. A Lappu—Dörner pár, amely a Kehrling—Oláh párt 9:7—6:2—3:6—7:5 arányban legyűrte, Oláh gyenge játéka miatt. A többi versenyszámokban ma délelőtt játszókat le a döntőket.

A magyar filharmónikusok sikere Frankfurtban. Frankfurtból jelentik: A budapesti filharmónikusok második hangversenye a legnagyobb siker jegyében folyt le Frankfurtban. A közönség nagy lelkesedéssel ünnepelte Dohnányit és Szentgyörgyi Lászlót, ki Hubai hegedűkoncertjét játszotta nagy virtuozitással.

Uj szert találtak fel a fáradtság ellen. Mexikóban Nello professzor érdekes szert fedezett fel a fáradtság ellen. A theotiák csoportjához tartozó növények egyikének tejszerű folyadékában olyan alkaloidot találtak, amelynek az emberre bámulatos hatása van. Egy mexikói hegyitörzs, a jaguiok kenyérbe dagasztják ezt a folyadékot. Az ilyen módon sült kenyér élvezete órákon át alkalmassá teszi az embert a legmegerőltetőbb munkára akkor is, ha előbb már tartós munkában kifáradt. A tanár, aki mint folklorista járt azon a vidéken, a növényt és a kenyeret a Harvard-egyetem természet-tudományi tanárjainak adta át, akik kísérleteztek vele. A kísérlet feltűnő eredményeket hozott.

Kedd, aug. 23.—szombat aug. 27.

Párbaj a pusztában

Dráma 10 felvonásban
Blasco Ibanez regénye után
az Opera-Mozgóban.

Borzalmas árvizkatasztrófa Oroszországban. Moszkvából jelentik: Vladivosztozk környékén nagy árvizkatasztrófa történt. Megismétlődő felhőszakadások a folyókat mind megduzzasztották, úgy, hogy mérföldekre az egész terület mindent magával ragadó vízhozóhoz hasonlít. Usszurinál a víz ötméternyire áll a vasúti vonal fölött. Usszuri állomás egészen víz alá került, itt harminc ember életét veszítette. Az áradás több gyárat magával ragadott. A rizsföldek elpusztultak. Ötven esztendő óta nem volt ezen a vidéken ekkora erejű elemi csapás. Kabarovszkából azt jelentik, hogy több mint száz községet elöntött az árvíz. A vonatokon négyezernél több ember menekült el. A pusztulás mindenféle borzalmas. A zúgó vízár emberi holttesteket, állatok hullait, fészereket és egész házakat sodor magával s a borzalmas képet még rémitőbbé teszi a sűrű köd. A veszedelmet fokozza, hogy az elpusztított vidék felé ciklon közelében.

Az aranyeres vérszt, viszketést, nedvezést csak a **Haemoisan** szünteti, mert az nemcsak a következményt, hanem az okot is meggyógyítja.

* Változás egy közgazdasági lapnál. A „Pénzvilág” szerkesztésében jelentős változás állott be. A főszerkesztői teendők ellátására sikerült dr. Böszörményi Andor nagyváradi ügyvédet, a jeles és ismert közgazdasági író megnevezni, aki a lapot önálló hatáskörrel szerkeszti. A „Pénzvilág” rendkívül érdekes és eredeti közgazdasági cikkeket közöl minden számában és különösen felhívjuk olvasóink figyelmét erre az országos jelentőségűvé vált közgazdasági szaklapra. A lap felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa továbbra is dr. Klein Dezső nagyváradi ügyvéd marad.

Alapítva 1874.

Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIÁ 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-48.

Tölt és gerebenezett kenderok
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM” Kun, Cluj,

UNICUM

Önborotváló készülék
Önborotváló pengék
acélárak
felülmulhatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

A
Kadima-nyomda
csak
izléses és szép
nyomtatványt
szállít
*
Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Telefon 9-77

Zongorák
Tekintettel arra, hogy világmárkás zongorákat, um. Bösendorfer, Wirth stb. stb. olcsó Schillinggel fedeztem, e hónapban a következő szállítmány érkezik, igen olcsó árban árusítom.
Részletre is!
Gebrüder Stingl zongora sürgősen eladó.
Rosenberg,
zongorarakár,
Cluj, Calea Victoriei 5.

**LEGSZEBB
LEMEZEK
LEPAGE-nál!**

Közgazdaság

A szakértői vámbizottság elvi döntésekkel pótolja az importtarifa sérelmes hiányait

A fogpaszta, papírneműk, nyersselyemfonalak és prémimitációk vámilletéke

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Előző számunkban ismertettük a szatmári kereskedők és szállítók indokolt akcióját a behozatali vámtarifa nomenklaturájának pontos megszövegezése érdekében, mert ezen a téren a tarifa olyan hiányos, hogy felsorolhatatlan bonyodalmak származnak belőle naponta. A vámtarifának azonban más fogyatékosai is vannak, amelyeket — a teljes tarifarevizióig — haladéktalanul korrigálni kell. A pénzügyminisztérium szakértői bizottsága újban igen sok nagyfontosságú döntést hozott, amelyek átmenetileg segíteni akarnak a vámtarifa tökéletlenségén.

Az új vámtarifa nomenklaturájából például kimaradt a

fogpaszta,

amely a régi tarifában az illatszerek között szerepelt. A szakértői bizottság kimondotta, hogy a fogpaszta után ezentúl az 1846-ik tétel b) pontja szerint különként 140 lej legyen a vám. Sok baj volt a

műselyemfonalak

behozatala körül, mert az egyes vámhivatalok különféleképpen vámolják el az ilyen árut. Ezért a vámvezérgazgatóság értesítése alapján a szakértői bizottság a következő döntést hozta: A műselyemfonalakat, ha festetlenek, vagy fehérek, illetőleg ha akár mosással, vagy valamilyen vegyi eljárással vannak fehérítve, természetes fehérszínteknek kell tekinteni és így eset szerint, vagy az 543-ik tétel a) pontja alapján különként 100 lej, vagy pedig az 544-ik tétel a) pontja alapján 420 lej a vámjuk. Az ilyen fonalakat az 543-ik, vagy 544-ik tétel b) pontja alapján csak akkor lehet elvámolni, ha valóban fehérre vannak festve, de ebben az esetben is kontesztációval élhet az importőr, ha azt hiszi,

Az exportsó új ára. A monopol-vezérgazgatóság közlése szerint exportcélokra bárki bármilyen mennyiségű sót vásárolhat a következő árak mellett: Désen 46, Marosújváron 40 dollár, Szigeten kőszó 43, ételsó 40, darabos takarmányszó 42, ipari só 33, örölt takarmányszó 33 dollár, rúd- és táblasó bármilyen dimenzióban, ládába csomagolva ab kikötő 60 ezer lej. Az új árak október 15-ig érvényesek. Ezeket felül vevő 1 százalékos kommissziós díjat is fizet. Husz vagonon felüli vételnél a szokásos bonifikációkat adja a jövedék, ezenkívül a vasuton 20 százalékos fuvardíjat és teljes vámmentességet is élvez az expedíció.

A kalciumkarbonát importvámja. A pénzügyminisztérium tudomást szerzett arról, hogy igen sok kalciumkarbonátot hoznak be az országba kréta-por címen és különként 400 lej helyett az importőrök csak 120 lejt fizetnek. A miniszter körrendeletben hívta fel erre a vámhivatalokat és kioktatta őket, hogy a két nagyon hasonlós vegyterméket

hogy az árut helytelenül vámolják el.

A vámelvezések pontatlansága miatt különféleképpen vámolják el a külföldről behozott papírárakat is. Az ilyen téves vámolások ellen beadott felebbezések miatt a szakértői bizottság kimondotta, hogy a papírmásé, carton-pierre, vagy más összetételű ilyen papírneműk, valamint a carton-libre, ha nem színesek, a 797-ik tétel alapján 1240 lej, ha színesek, a 798-ik tétel alapján 1500 lej vámot fizetnek százaléklónként.

Az olyan papírúru és kartonpapírból készült cikk, amely nem szerepel külön megnevezéssel a vámtarifában, vagy amelyekre a tarifa egyetlen tételének előírásai sem vonatkozhatnak, a 822-ik tétel szerint vámolandók el, vagyis a papírból és kartonból konfekcionált cikkek vámjának háromszorosát fizetik, tekintet nélkül arra, hogy nyomtatásosak-e, vagy sem. Ha az ilyen áruk finomabb anyaggal vannak kombinálva, minden esetben 836 ik tétel alatt megállapított 250 lej különkénti fix vámot kell fizetni utánuk, tekintet nélkül arra, hogy milyen papírból és milyen rendeltetéssel készültek.

A szakértői bizottság javaslatára a pénzügyminisztérium körrendeletben az összes vámhivatalokkal a következő instrukciókat közölte a kikészített prémibőrök elvámolására vonatkozólag: Az összes nyulprémek és általában a 75-ik és 76-ik tétel alatt foglalt szőrmék, nyírott és bármilyen színűre festett állapotban, mindenkor ugyanolyan vámilleték alá esnek, mint a 78-ik tételben nem szereplő prémimitációk. Ami a 77-ik és 78-ik tétel alatt foglalt prémibőröket illeti, amelyek magasabb vámilleték alá eső prémekeket utánoznak, ezeknél esetenként fog a szakértői bizottság döntést hozni, amely ellen az importőr kontesztációval élhet.

hogy lehet egyszerű leméréssel megkülönböztetni. Egy liter kalciumkarbonát súlya ugyanis 160—200 gram, míg ugyanannyi kréta-poré 250—500 gram. Eppen ezért a jövőben minden kréta-pornak deklarált áruból előbb mintát kell beküldeni a pénzügyminisztériumhoz analízisra és csak annak eredménye alapján fogják a vámot rá kiróni.

Külföldön erősen keresik a román nafta-részvényeket. A párisi „L'Information“ közli: A román petróleumértékeket ismét fokozottabban mértékben keresik a külföldi tőzsdéken. A fokozottabb kereslet részint azzal indokolható, hogy a romániai telepek 1927 első szemesztérében 1,757,753 tonna petróleumot termeltek ki a múlt év első felének 1,506,352 tonnájával szemben. Ebben az esztendőben 837,249 tonnát exportáltak, a múlt évi 588,213 tonnával szemben. Másfelől egyes vállalatok igen szép üzleti eredményeket értek el, ami szintén erősen csábítja a külföldi tőkét arra, hogy román petró-

leumrészvényeket vásároljon. A „Concordia“ például a múlt évben 135,617,782 lej tiszta nyereséget ért el az 1925. évi 63,419,45 lejjel szemben. A kifizetett osztalék 100 millióra rugott, ami 20 százalékos jövedelmezőségnek felel meg. A magas osztalékon kívül a „Concordia“ 30 százalékos érdekeltséget vállalt a „Sirius“ petróleumvállalatnál és 10 százalékos érdekeltséget a „Vegá“-nál.

Több, mint 2 milliárddal aktív Románia külkereskedelmi mérlege. A pénzügyminisztérium statisztikai hivatalának adatai szerint Románia külkereskedelmi mérlege július 31-ikén a következő képet mutatta: import 19 milliárd 477 millió 467,879 lej, export 21 milliárd 617 millió 433,284 lej, az aktívum tehát 2 milliárd 139 millió 963,403 lej. Az elmúlt év első felében az import 20 milliárd 756 millió 3600 lej, az export 20 milliárd 941 millió 24,9655 lej az aktívum tehát csak 185 millió 246,055 lej volt.

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:

Az olvasó könyvesoportba tartoznak:

- Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)
 Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok
 Dosztojevszkij: A főinquisitor, regény
 Perutz: 9 és 9
 Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban
 Blicher Clausen: Heine Inga, regény
 Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény
 Schopenhauer: A szerelem metafizikája
 Zoltán Sándor: Örvény, dráma
 Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.

A szenzációs könyvsorozat a a — portóköltésén kívül — **százhusz lej.** Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvosztályában (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhhoz küldjük.

Iskolák és szülők

figyelmébe!

Ujból kapható a legjobb képes héber Abe — a

Ára 50 Lej

Kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Tőzsde

A piac lanyha volt és üzletlen, inkább árukinálattal.

yesült Közgazdasági és elzálogbank rt. jelentése		Valtapiac 1927 augusztus 22 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich ...	3140—3155	—	—	491 ³ / ₄	3145	11015	13684	65070	192820
Newyork ...	162—162 ¹ / ₂	51862	51856	2551	163	57175	70970	3375	—
London ...	791—793	2521 ¹ / ₂	252175	12402	792	2730	345025	16402	48618
Páris ...	640—650	2033	2033	—	640	2242 ¹ / ₂	2782 ¹ / ₂	13225	392
Milano ...	890—895	2826	2825 ¹ / ₂	139	895	3117 ¹ / ₂	3866 ¹ / ₂	18395	545
Prága ...	482—483	1539	1538	—	484	1694	210312	—	29637
Budapest ...	2840—2850	9053	9070	—	—	—	12415	590 ¹ / ₂	—
Belgrád ...	—	913	913 ¹ / ₂	—	292	1006	1249 ¹ / ₄	5939	175
Bukarest ...	—	319 ¹ / ₂	320	1575	—	352	43650	2080	61 ³ / ₄
Varsó ...	—	58	58	—	1850	6390	7923	37712	—
Bécs ...	2290—2301	7307 ¹ / ₂	7307 ¹ / ₂	—	2390	8052 ¹ / ₂	—	47530	—
Berlin ...	3870—3880	12345	12342	—	3885	13610	16886	802 ¹ / ₂	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 320, Páris 1575, Budapest 352, Bécs 44650, Prága 2080.

Hirdessen az Uj Keletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Házasság. 32 éves mérnök ezton keres ismeretséget állásához illő, előkelő zsidó családból származó háziasszony nevelt leánnyal. Csak komoly ajánlatok kéretnek fényképpel, melyek visszaküldetnek, Házasság" jelíge alatt Kappel hirdetési ügynökséghez, Sibiu, Hermannsplatz 10.

Ditró állomáson (jud. Ciuc) 6 db. malomkő olcsón eladó. Méret: 130 cm. széles és 46 cm. vastag. Érdeklődni Sonnenklar József, Várvid, jud. Ciuc. 3042

Jó házból leányt 1927/28 iskolai évre felvétel teljes ellátással Klein Gusztáv, Sibiu, Strada Saguna 31.

Sajtkészítők figyelmébe

A legkifűtőbb sajt a schweizi tejsóval készült. — Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co R.-T. vegyészeti gyár, Cluj

Keresek a belvárosban szoba-konyhás lakást sept. 1-re. — Cim a kiadóban "Öreg pár" jelígen.

Meglehető kereskedelmi gócponttal rendelkező város legjobb helyén jól bevezetett textil engros üzlet keres gyári képviselőt, lehetőleg textil- és rövidáru szakmában. Leveleket "Hochprima" jelíge a kiadóhivatal továbbít.

Egy szépen butorozott nagy utcai parkettes szoba a belvárosban fűrdőszoba használattal egy, vagy két fiatal embernek, kosztal is, vagy úresen irodának kiadó azonnalra. Cim a kiadóban.

Két kereskedelmi végzettségű zsidó fiatal ember, aki már eddig is bizalmi állásban volt, bármilyen foglalkozást elvállalna, v. irodai gyakorlatnak ajánlik. Megkereséseket "Szerény igényű" jelíge a kiadóba kéri.

Butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, fűrdőszoba és zongora használattal, Ötvös-u. 6. sz. alatt kiadó. 3041

Román, német, magyar levelezésben és gépirásban perfect joghallgató, fél-napos keres. Szíves megkereséseket "Önállóság" jelíge alatt a kiadóba kéri.

Butorozott szoba kiadó Nagyszamos-u. 12.

Gépműzést olcsón vállalkozok. Házhoz is elmennék. Vasut-utca 1. — Jammer Szerén.

Makkay

fémáru gyár áthelyezte üzemet Malom-u.16.alól
Zsák-ucca
1. szám alá

Praxissal bíró kóser huskimérő keres huscsarnokban, esetleg szalámigyárban állást. Cim a kiadóban. 3038

40 lejt

küldjön be postabélyegben és 10 különböző kottát küld az Uj Kelet kiadóhivatala

A belvárosban lakó intelligens zsidó családnál egy vagy két kis iskolás lány vagy fiú, esetleg hivatalnoknál teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Zsidó

házban zsidó

zene!

A zsidó zeneirodalom gyöngyei olcsó áron.

Zongorára:

Engel: Volksweisenkranz (Zsidó népmelodiai könyv)	45
Aisberg: Hebraische Rhasodie	160
Engel: 5 Klavierstücke	106
Achron: Simphonische Variationen und Sonata	175
Milner: Baim Rebné (Ein Fantasiestück über Volksmelodie)	72
Rosowski: Poem (Haladóknak)	80

Hegedű — zongorára:

Lwow: Volochl	45
Zeitlin—Achron: Eli Zion (II. kiadás)	45
Achron: Hebraischer Tanz	120
Saminsky: Kleine Rhapsodie über zwei jüd. Volksthemen	80
Weinberg: Romanze	88
Rosowski: An der Wiege	72
Achron: Märchen	42

Olcsó zsidótárgy könyvek

Bernfeld: Jüdische Literatur	Lei 90—
M. Brod: Socialismus in Zion	32—
" Im Kampf um das Judentum	32—
Bialik: Gedichte I/II	125—
A. Böhm: Die Zionistische Bewegung	170—
Der XII. Zionistischen Kongress	25—
Hauser: Spinoza (Roman) geb.	150—
Herzl: Philosophische Erzählungen	130—
Herzl: Das Neue Ghetto	125—
Katz: Charakterbilder aus der jüd. Geschichte	125—
Kahn: Die Juden als Rasse u. Kulturvolk	140—
Klausner: Gesch. der Neuhebr.	90—
Karpelès: Geschichte der Jüdischen Literatur I—II (920 lap)	600—
Koigen: Der moralische Gott	90—
Heinrich Loewe: Schelme, Narren	50—
Moses Mendelsohn: Jerusalem	90—
Miwchar Haschira haivrit (Antologia) ..	180—
Nordau: Zion-Schriften	170—
Perez: Drei Dramen	90—
Zlocisti: Moses Hess, Leinb.	150—
Moses Hess: Soc. Aufsätze, Leinb.	150—
L. u. I. Tharau: Der Schalten d. Kreuze geb.	90—
Jüd. Theater I—II. (Eine dramatische Anthologie jüdischer Dichter)	125—
gebund.	150—

Kaphatók:

az UJ KELET könyvosztályában

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

A bérletkötés utolsó napjai.

A mai nap tolyamán a bérlek száma elérte a 750-et. Tavaly 540 bérleje volt a magyar színháznak s így igen tekintélyes az idej emelkedés. Figyelembe kell azonban venni, hogy a tavaly minden bérle 70 előadást kapott, ez évben csak 40-et s hogy tavaly csak háromféle bérlet volt, ez évben négyféle bérlet lesz s így egy-egy előadásra éppen annyi bérle esik, mint tavaly. Olyan nagy azonban az érdeklődés városszerte, hogy bizonyosra lehet venni, hogy bizonyosra lehet venni, hogy az utolsó napokban a bérlek száma el fogja érni az 1000-et. Nem vérmes ez a reménység, hiszen a Kolozsvár lakosságához arányitva kisebb marosvásárhelyi közönség 1600 bérle biztosít a magyar színháznak. Ezer bérle olyan fundamentum, a melyre már nyugodtan lehet ráépíteni a kolozsvári magyar színház jövő sorsát. Bérlelni csütörtök estig lehet. Csütörtökön este végleg lezárja a bérletkötést a titkári iroda.

★

A jövő szezon tánca: a Yale Blues.

Londoni előkelő társadalmi körökben sokat foglalkoznak most azzal, hogy mi lesz a jövő szezon tánca. Tudvalevő, hogy a táncélet, talán az egyetlen Amerikát kivéve, sohol sem olyan fejlett, mint Londonban és a nagy angol városokban, ahol délután 5—7 és este 9—11 között ugyszólván minden étterem és lokálban megállás nélkül szól a táncmuzsika. A charleston a tavalyi és idej szezonban sok támadásban részesült s ma már a multéknak tekintik egész Angliában. Az új tánc, helyesebben a jövő szezon tánca: a Yale Blues. A tánc szakszerű leírása a következő: Jobb lábbal indulnak a táncosok, négy lassu lépést mennek, a férfi előre, a nő hátra, azután négy sassz lépést következik, majd tango félfordulás jobbfelé, a ballát keresztetzi a jobbláb és ez a figura szintén sassz lépést végződik. A tánc második figurája a tangóéta, amelyet először egy rövid és lassu, majd egy gyors és egy hosszabb szett követ, ugyanekkor megfordulnak a táncosok és ismét sassz lépést végzik a figurát. De a charleston is szerepel ezézt a táncban, amennyiben egy lassu ütemű charlestonfigura is helyet kapott a Yale Bluesben. A londoni nagy hotelekben és bárókban meg is kedték a Yale Blues táncolását. A közönségnek tetszik a tánc, mert nem olyan vad, mint a charleston és könnyű megtanulni.

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusan (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fűrdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **כשר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulohelyek. Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

Hutpack Lepage

Szerkesztőség
hivatal és n
Kolozsvár,
L. Pop (Brassai-
u.)

Telefon
Szerk. és kiadó
9-77

35. N. Sz. —

Egyes szám ár
Kolozsvár és vidék
Kisvárdán is

1927 augusztus

Consum

A bosztoni olasz munkás orvosi műszovalás utján, megsközvéleménye, való tekintet nem munkást, de Fügazságügyminis rafusait szentebreténél.

A nagy perjudikatura törtéért és mégis ug halálával a pernsai, mert az igjová azzal, hogy a földi igazságszörából.

Ennek ellené nyilvánvaló igazs Vanzettit érte, u meg, mert hiszen legtöbb esetben teljesen ártatlan dást kiváltó igazs

Kétségtelen, l a mai igazságszoldázza és arra vallg gyakorlása nem a meretesebb empenhanem nagyon is paragrafusokba fenn a kollektiv és érzésekkel. Mi iminálni az erősz és jól bevált igaztalanságot nem l szüntetni. Az em

rája még nagyon tethette volna a rengző hajlamokavérezző hajlamozokban a rétegeifékezetlen szenvedésre vetemednek lag elrendezettebb akik ez ösemeritottak, vagy az e társadalmak élén, állanak. Fuller k minden bizonnyal toznak, épen ug mélyebb meggondgyilkos háborukat ráadásul még morá a tömeges emberm

Mai korszakunk ejtően pazarló ked semmiesetre sem h lás leple alatt ujal — még pedig árta bombáknak, a hegy a lövésre készentai Sacco és Vanzese mementó a humanisztikusán é mementó objektív szennyezze be mély a könyörtelenségné amely a Fuller-féle Vanzetti fölött itélemzi. Legyen elég emberi energiák, k arra valók, hogy o pusztítsanak el, ha a nevelés, tudás és erkölcsöket leszedi yitsék és ezeknek

Szovátán

a Villa Speranza-ban levő

A rendkívül kedvező időjárás miatt az idej szezon szeptember hó végéig tart.

ur panzióban

már aug. 15-ikén lépnek életbe a rendkívül mérsékelt utószezon árak.

Érdeklődni lehet dr. Krausz Józsefné főrabbinénál, Baia Sovata, Villa Speranza